

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2018)0382

Doprinos EU-a obvezujućem instrumentu UN-a za transnacionalne korporacije u pogledu ljudskih prava

Rezolucija Europskog parlamenta od 4. listopada 2018. o doprinosu EU-a obvezujućem instrumentu UN-a za transnacionalne korporacije i druga trgovačka društva s transnacionalnim obilježjima u pogledu ljudskih prava (2018/2763(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 2., 3., 21. i 23. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2016. o provedbi preporuka Parlamenta iz 2010. o socijalnim i ekološkim standardima, ljudskim pravima i korporativnoj odgovornosti¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 30. svibnja 2018. o godišnjem izvješću o provedbi zajedničke trgovinske politike²,
- uzimajući u obzir članke 207. i 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Strateški okvir EU-a za ljudska prava i demokraciju koji je 25. lipnja 2012. usvojilo Vijeće za vanjske poslove i Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2015. – 2019. koji je 20. srpnja 2015. usvojilo Vijeće,
- uzimajući u obzir vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, koja je Vijeće UN-a za ljudska prava odobrilo u svojoj Rezoluciji 17/4 od 16. lipnja 2011.,
- uzimajući u obzir strategiju Komisije „Trgovina za sve”,
- uzimajući u obzir sektorske smjernice Komisije o provedbi vodećih načela UN-a³,
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 14. srpnja 2015. naslovljen „Primjena vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima – Trenutačno stanje” (SWD(2015)0144),

¹ SL C 101, 16.3.2018., str. 19.

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0230.

³ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/european-commission-sector-guides-implementing-un-guiding-principles-business-and-hum-0_en

- uzimajući u obzir mišljenje Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) naslovljeno „Poboljšanje pristupa pravnim sredstvima u području poslovanja i ljudskih prava na razini EU-a”¹,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća UN-a za ljudska prava 26/9 od 26. lipnja 2014., kojom je donesena odluka o „stvaranju međuvladine radne skupine otvorenog tipa o ljudskim pravima za transnacionalne korporacije i druga poduzeća čiji će zadatak biti izrada pravno obvezujućeg međunarodnog instrumenta za reguliranje aktivnosti transnacionalnih korporacija i drugih poduzeća u okviru međunarodnog prava o ljudskim pravima”,
- uzimajući u obzir Opći komentar br. 24 (2017) Odbora UN-a za gospodarska, socijalna i kulturna prava (CESCR) o obvezama država u skladu s Međunarodnim paktom o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima kad je riječ o poslovnim aktivnostima (E/C.12/GC/24),
- uzimajući u obzir Načela iz Maastrichta o ekstrateritorijalnim obvezama država u području ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava²,
- uzimajući u obzir Globalni sporazum Ujedinjenih naroda³,
- uzimajući u obzir Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća,
- uzimajući u obzir Tripartitnu deklaraciju Međunarodne organizacije rada o načelima koja se odnose na multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku, izmijenjenu 2017. godine,
- uzimajući u obzir smjernice OECD-a o postupanju s dužnom pažnjom u sektoru odjeće i obuće,
- uzimajući u obzir načela UNICEF-a o pravima djece i poslovanju,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o poslovanju i ljudskim pravima od 20. lipnja 2016.,
- uzimajući u obzir orijentacijske norme za društvenu odgovornost ISO 26000,
- uzimajući u obzir smjernice OECD-a o postupanju s dužnom pažnjom za odgovorno poslovno ponašanje,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1215/2012 Europskog Parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima⁴,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja

---

¹ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2017-opinion-01-2017-business-human-rights_en.pdf

² http://www.etoconsortium.org/nc/en/main-navigation/library/maastricht-principles/?tx_drblob_pi1%5BdownloadUid%5D=23

³ <https://www.unglobalcompact.org/>

⁴ SL L 351, 20.12.2012., str. 1.

nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa¹,

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/821 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o utvrđivanju obveza dužne pažnje u lancu opskrbe za uvoznike Unije koji uvoze kositar, tantal i volfram, njihove rude i zlato podrijetlom iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja²,
- uzimajući u obzir preporuku Vijeća Europe državama članicama o ljudskim pravima i poslovanju usvojenu 2. ožujka 2016.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. ožujka 2018. o rodnoj ravnopravnosti u trgovinskim sporazumima EU-a³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. prosinca 2017. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2016. godinu i politici Europske unije u tom području⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. studenoga 2017. o strategiji EU-a i Afrike: poticanje razvoja⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. travnja 2017. o vodećoj inicijativi EU-a za odjevnu industriju⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. veljače 2017. o pregledu Europskog konsenzusa o razvoju⁷,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2017. o utjecaju međunarodne trgovine i trgovinskih politika EU-a na globalne vrijednosne lance⁸,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o utvrđivanju obveza operatera koji stavljaju na tržište drvo i proizvode od drva⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenoga 2010. o korporativnoj društvenoj odgovornosti u međunarodnim trgovinskim sporazumima¹⁰,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. prosinca 2016. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2015. godinu i politici Europske unije u tom

---

¹ SL L 330, 15.11.2014., str. 1.

² SL L 130, 19.5.2017., str. 1.

³ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0066.

⁴ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0494.

⁵ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0448.

⁶ SL C 298, 23.8.2018., str. 100.

⁷ SL C 252, 18.7.2018., str. 62.

⁸ SL C 337, 20.9.2018., str. 33.

⁹ SL L 295, 12.11.2010., str. 23.

¹⁰ SL C 99 E, 3.4.2012., str. 101.

- području¹ ,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. studenoga 2016. o povećanju učinkovitosti razvojne suradnje² ,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2016. o korporativnoj odgovornosti za ozbiljne povrede ljudskih prava u trećim zemljama³ ,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2016. o borbi protiv trgovanja ljudima u vanjskim odnosima EU-a⁴ ,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. travnja 2016. o privatnom sektoru i razvoju⁵ ,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2015. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2014. godinu i politici Europske unije u tom području⁶ ,
  - uzimajući u obzir studiju koju je naručio Pododbor za ljudska prava naslovljenu „Provedba vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima”⁷,
  - uzimajući u obzir pitanje upućeno potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Komisiji i Vijeću o doprinosu EU-a obvezujućem instrumentu UN-a za transnacionalne korporacije i druga poduzeća s transnacionalnim obilježjima u pogledu ljudskih prava (O-000074/2018 – B8-0402/2018, O-000075/2018 – B8-0403/2018 i O-000078/2018 – B8-0404/2018),
  - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za razvoj,
  - uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se Europska unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava; budući da njezino međunarodno djelovanje (kao i njezina razvojna i trgovinska politika) mora biti vođena tim načelima i u skladu s načelom usklađenosti politika radi razvoja, kako je navedeno u članku 208. Ugovora iz Lisabona; budući da se, prema članku 208. UFEU-a, načelo usklađenosti politika radi razvoja mora poštovati u svim vidovima vanjskog djelovanja EU-a;
- B. budući da je Europska unija i normativna i gospodarska sila; budući da se stoga treba pozicionirati kao lider u širenju najbolje prakse i razvoju globalnih standarda;
- C. budući da provedba Programa održivog razvoja do 2030. podrazumijeva da se ekonomski razvoj odvija paralelno sa socijalnom pravdom, dobrim upravljanjem,

---

¹ SL C 238, 6.7.2018., str. 57.

² SL C 224, 27.6.2018., str. 36.

³ SL C 215, 19.6.2018., str. 125.

⁴ SL C 101, 16.3.2018., str. 47.

⁵ SL C 58, 15.2.2018., str. 209.

⁶ SL C 399, 24.11.2017., str. 151.

⁷ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578031/EXPO_STU\(2017\)578031_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578031/EXPO_STU(2017)578031_EN.pdf)

poštovanjem ljudskih prava, što obuhvaća i socijalna prava i prava na ljudsko dostojanstvo i slobodu za sve, te visokim radnim standardima i standardima o zaštiti okoliša; budući da održivi razvoj, trgovina i ljudska prava mogu jedni na druge utjecati i međusobno se jačati;

- D. budući da se obveze u pogledu ljudskih prava prvenstveno odnose na države; budući da, iako države nisu same po sebi odgovorne za kršenja ljudskih prava koja su počinili privatni subjekti, one mogu prekršiti svoje obveze na temelju međunarodnog prava o ljudskim pravima ako im se takva kršenja mogu pripisati ili ako ne postupaju s odgovarajućom dužnom pažnjom radi sprečavanja, istrage, kažnjavanja i otklanjanja takvih kršenja od strane privatnih subjekata; budući da države općenito imaju diskrecijsko pravo u donošenju mjera i primjeni politika, zakonodavstva, propisa i sudskih odluka;
- E. uzimajući u obzir da je dužna pažnja pojam koji se navodi u Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća¹,
- F. budući da su države unutar svojega teritorija i/ili jurisdikcije dužne ispunjavati obveze u pogledu ljudskih prava; budući da države moraju jasno naglasiti očekivanje da obveza zaštite podrazumijeva regulaciju kako bi se zajamčilo da sva poduzeća sa sjedištem na njihovu području i/ili u njihovoj nadležnosti poštuju ljudska prava u svom poslovanju, što se odnosi i na njihove podružnice, društva pod njihovom kontrolom i subjekte u njihovu globalnom lancu opskrbe;
- G. budući da su vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, koje je Vijeće za ljudska prava usvojilo jednoglasno, i dalje referentni okvir za sprečavanje i rješavanje negativnog utjecaja poslovanja na ljudska prava, te budući da studija iz 2017. koju je naručio Pododbor Parlamenta za ljudska prava naslovljena „Provedba načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima” jasno pokazuje da su države članice EU-a globalno najnaprednije kad je riječ o provedbi vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima te imaju najveći broj nacionalnih akcijskih planova koji su već usvojeni ili su u postupku usvajanja;
- H. budući da se vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima primjenjuju na sve države i sva poduzeća, bez obzira na to jesu li transnacionalna ili ne, neovisno o njihovoj veličini, sektoru, lokaciji, vlasništvu i strukturi te se temelje na trima stupovima okvira UN-a (prema načelima „zaštiti, poštuju i ispravi”), odnosno: 1.) dužnosti država da štite od povreda ljudskih prava koje čine treće strane, uključujući poduzeća; 2.) odgovornosti poduzeća za poštovanje ljudskih prava i 3.) većem pristupu žrtava učinkovitim sudskim i izvensudskim pravnim sredstvima; naglašava da su vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, iako nisu pravno obvezujuća, općenito prepoznata i imaju široku potporu, te služe kao osnova za politike o poslovanju i ljudskim pravima na međunarodnoj razini, ali i kao priznanje postojećih obveza država da poštuju, štite i ispunjavaju ljudska prava i temeljne slobode, uloge poduzeća kao posebnih tijela društva koja obavljaju posebne funkcije i koja su dužna primjenjivati sve mjerodavne zakone i poštovati ljudska prava te potrebe da se prava i obveze povežu s odgovarajućim i djelotvornim pravnim sredstvima kad dolazi do njihova kršenja; budući da dostupni podaci ukazuju na to da tamo gdje se provode vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima broj kršenja ljudskih prava povezanih s poslovanjem

---

¹ <http://www.oecd.org/corporate/mne/48004323.pdf>

opada;

- I. budući da se u Globalnom sporazumu UN-a od korporacija traži da unutar svojeg područja utjecaja usvoje, podupiru i primjenjuju niz temeljnih vrijednosti iz područja ljudskih prava, radnih standarda, okoliša i borbe protiv korupcije, da se dobrovoljno obvežu na poštovanje tih vrijednosti i ugrade ih u svoje poslovne aktivnosti;
- J. budući da su korporacije jedan od glavnih aktera ekonomske globalizacije, financijskih usluga i međunarodne trgovine te su dužne poštovati sve mjerodavne zakone i važeće međunarodne sporazume te poštovati ljudska prava; budući da ta poduzeća ponekad mogu uzrokovati ili doprinijeti kršenjima ljudskih prava te utjecati na prava ugroženih skupina kao što su manjine, autohtono stanovništvo, žene i djeca ili pridonijeti ekološkim problemima; budući da ona mogu imati i važnu ulogu u pružanju pozitivnih poticaja u pogledu promicanja ljudskih prava, demokracije, standarda zaštite okoliša i odgovornog poslovanja;
- K. budući da postoji asimetrija između prava i obveza transnacionalnih društava, osobito kad je riječ o ugovorima o zaštiti ulaganja u kojima se ulagačima dodjeljuju široka prava, primjerice na „pošteno i pravedno postupanje”, koja nisu nužno popraćena obvezujućim i izvršivim obvezama u pogledu poštovanja ljudskih prava, radnog prava i prava u području zaštite okoliša u cijelom lancu opskrbe;
- L. budući da je općepriznat dugoročan pozitivan utjecaj na ljudska prava europskih poduzeća koja posluju u svijetu i koja svojom nediskriminatornom korporativnom kulturom služe kao primjer;
- M. budući da EU, kad je riječ o unutarnjoj i vanjskoj usklađenosti svojih politika, ima vodeću ulogu u pregovorima o nizu inicijativa za globalnu odgovornost i njihovoj provedbi te da su te inicijative usko povezane s promicanjem i poštovanjem međunarodnih standarda u pogledu poslovanja i ljudskih prava; budući da su se EU i njegove države članice obvezali na provedbu niza instrumenata, posebno vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima i preporuka Vijeća Europe iz 2016. o ljudskim pravima i poslovanju;
- N. budući da su posljednjih godina EU i njegove države članice započeli usvajati zakonodavstvo radi poboljšanja korporativne odgovornosti i uključivanja postupanja s dužnom pažnjom u pogledu ljudskih prava u zakonodavstvo; budući da te mjere sada pomažu u stvaranju globalnih standarda, ali se još mogu doraditi, slično, primjerice, Uredbi EU-a o mineralima iz područja zahvaćenih sukobima, Direktivi EU-a o objavljivanju nefinancijskih informacija ili Uredbi o drvu; budući da Komisija, međutim, nije bila sklona predložiti odgovarajuće zakonodavstvo koje bi se primjenjivalo i na druge sektore, na primjer na sektor odjeće, unatoč opetovanim pozivima Parlamenta; budući da bi velik broj nacionalnih zakonodavnih inicijativa mogao dovesti do neučinkovitosti i nejednakih uvjeta unutar EU-a; budući da bi obvezujući ugovor na razini UN-a mogao predstavljati smisleni korak naprijed u tom pogledu;
- O. budući da žrtve kršenja ljudskih prava u koja su uključena europska poduzeća mogu na temelju Uredbe (EU) br. 1215/2012 zatražiti naknadu štete pred sudovima u EU-u; budući da odredbe utvrđene ovom Uredbom iziskuju snažniji međunarodni okvir kako bi se poboljšala njihova djelotvornost u pogledu oštećenih strana, a pritom zajamčili

ravnopravni uvjeti za poduzeća sa sjedištem u EU-u i ona sa sjedištem izvan EU-a;

- P. budući da još uvijek ne postoji cjelovit globalni pristup korporativnoj odgovornosti u slučaju povrede ljudskih prava; budući da žrtve kršenja ljudskih prava od strane transnacionalnih poduzeća nailaze na brojne prepreke u pristupu pravnoj zaštiti, uključujući i pravna sredstva i jamstva da se kršenja neće ponoviti; budući da prepreke za pristup pravnoj zaštiti predstavljaju dodatno ozbiljno kršenje ljudskih prava; budući da bi, s obzirom na sve veći broj nacionalnih inicijativa za postupanje s dužnom pažnjom, holistički pristup pružio pravnu sigurnost i poslovnim subjektima i pojedincima;
- Q. budući da rodna neravnopravnost podrazumijeva da su žene često osobito izložene kršenjima ljudskih prava i da su suočene s posebnim teškoćama kad je riječ o pristupu pravnoj zaštiti;
- R. budući da je u svom mišljenju iz 2017. Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA) ocijenila da bi se moglo učiniti više da se zajamči učinkovit sudski i izvansudski pristup pravnoj zaštiti u slučaju povrede ljudskih prava povezane s poslovanjem unutar ili izvan EU-a, među ostalim i pružanjem više pomoći žrtvama kada je riječ o pristupu sudovima i mogućnostima podnošenja tužbi, olakšavanjem tereta dokazivanja, te poticanjem obveza postupanja s dužnom pažnjom za poduzeća, što podrazumijeva i povezivanje matičnih poduzeća s rezultatima u pogledu ljudskih prava u društvima kćerima ili unutar lanaca opskrbe;
- S. budući da Povelja EU-a o temeljnim pravima propisuje državama i domaće i inozemne obveze u pogledu njihove zadaće da žrtvama kršenja ljudskih prava omoguće pristup pravnoj zaštiti;
- T. budući da se o sustavu korporativne odgovornosti za kršenja ljudskih prava trenutačno pregovara u UN-u, unutar otvorene međuvladine radne skupine Vijeća UN-a za ljudska prava o transnacionalnim korporacijama i drugim poduzećima u vezi s pitanjem ljudskih prava koju je 2014. osnovala Opća skupština UN-a; budući da i EU i njegove države članice imaju svoju ulogu u toj otvorenoj međuvladinoj radnoj skupini UN-a, ali da Komisija od Vijeća nije dobila mandat za pregovore u ime EU-a o sudjelovanju u toj otvorenoj međunarodnoj radnoj skupini;
1. napominje da će zbog globalizacije i sve veće internacionalizacije poslovnih aktivnosti i lanaca opskrbe uloga korporacija u jamčenju poštovanja ljudskih prava biti sve važnija i da je već stvorena situacija u kojoj su međunarodne norme, pravila i suradnja presudni za sprečavanje kršenja ljudskih prava u trećim zemljama;
  2. smatra da bi se transnacionalne korporacije trebale suzdržati od financiranja ili sudjelovanja u aktivnostima, komercijalne ili nekomercijalne prirode, kojima bi se mogli poticati radikalizacija ili ekstremizam, osobito kada te aktivnosti uključuju smišljeno izvrtnje vjerskih uvjerenja, kao i od bilo kakve izravne ili neizravne potpore svakoj skupini koja potiče, zagovara ili opravdava nasilje;
  3. čvrsto vjeruje da je privatni sektor važan partner u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja i mobilizaciji dodatnih sredstava za razvoj; naglašava da se dionici iz privatnog sektora, s obzirom na svoju rastuću ulogu u razvojnoj suradnji, moraju uskladiti s načelima razvojne učinkovitosti i pridržavati se načela korporativne odgovornosti tijekom cijelog

ciklusa trajanja projekata;

4. podsjeća na to da je postupanje s dužnom pažnjom jedna od ključnih sastavnica drugog stupa vodećih načela UN-a o odgovornosti poduzeća i poštovanju ljudskih prava; naglašava da djelotvorno postupanje s dužnom pažnjom može doprinijeti i poboljšanom pristupu pravnoj zaštiti; potiče EU i njegove države članice da nastoje uspostaviti dosljedan okvir kojim se utvrđuje obveza poduzeća da u pogledu ljudskih prava postupaju s dužnom pažnjom;
5. podsjeća na to da postupak razvoja nacionalnih akcijskih planova, bude li dobro osmišljen i prilagođen lokalnim prilikama, može pridonijeti ne samo učinkovitoj provedbi vodećih načela UN-a nego i jačanju nacionalnih mehanizama za zaštitu ljudskih prava;
6. ponovno poziva da se predstavnici EU-a u dijalozima o ljudskim pravima s trećim zemljama redovito pozivaju na vodeća načela UN-a i druge međunarodne standarde o odgovornom poslovanju;
7. snažno podržava potpunu provedbu, u Europskoj uniji i izvan nje, vodećih načela UN-a, koja je Vijeće 2011. jednoglasno potvrdilo, te poziva EU i države članice da razrade i usvoje ambiciozne i operativne akcijske planove na razini EU-a i na nacionalnoj razini u kojima se jasno navodi što se od vlada i svih vrsta poduzeća očekuje za brzu, učinkovitu i sveobuhvatnu provedbu navedenih načela; stajališta je da bi nacionalni akcijski planovi trebali sadržavati pokazatelje za mjerenje ostvarenih postignuća; također naglašava da bi EU trebao osigurati neovisne i redovne istorazinske stručne ocjene nacionalnih akcijskih planova i ostvarenog napretka država članica EU-a, posebno kako bi se olakšao pristup pravnim sredstvima; podsjeća da se vodeća načela UN-a mogu dopuniti usporednim obvezujućim inicijativama kojima bi se uklonile njihove manjkavosti;
8. izražava žaljenje jer još uvijek ne postoji globalni pristup koji se odnosi na način na koji se transnacionalne korporacije pridržavaju ljudskih prava i na jamčenje drugih mehanizama pravne zaštite, što može doprinijeti nekažnjivosti transnacionalnih korporacija u slučajevima kršenja ljudskih prava i time negativno utjecati na prava i dostojanstvo ljudi; žali zbog toga što vodeća načela UN-a nisu sastavni dio izvršivih instrumenata; podsjeća na to da se slaba provedba vodećih načela UN-a, ali i drugih međunarodno priznatih standarda, uglavnom pripisuje njihovim neobvezujućim obilježjima;
9. sa zabrinutošću napominje da su i dalje prisutne brojne zapreke u pogledu pristupa pravnoj zaštiti, osobito u slučaju transnacionalnih korporacija, zbog toga što žrtve teško mogu utvrditi koji je sud nadležan, zbog nepostojanja definicije nekih kršenja ljudskih prava u kaznenim zakonima ili zbog korupcije, što može ugroziti pravosudne postupke u zemljama u razvoju; podsjeća na to da su od ključne važnosti i odgovarajuća izvansudska pravna sredstva, ali i na to da ona često ne postoje; poziva nacionalne vlade da pojačaju svoje napore kako bi sudskim, upravnim, zakonodavnim ili drugim primjerenim sredstvima zajamčile da kada unutar njihova državnog područja i/ili jurisdikcije dođe do kršenja ljudskih prava, oštećene osobe imaju pristup efektivnom pravnom sredstvu;
10. ponovno potvrđuje da je potrebno hitno stvarno i usklađeno djelovanje na svim

razinama, uključujući i onu nacionalnu, europsku i međunarodnu, kako bi se djelotvorno rješavalo kršenje ljudskih prava od strane transnacionalnih korporacija, osigurao pristup pravnoj zaštiti, riješili pravni problemi koji su posljedica transnacionalnog obilježja aktivnosti poduzeća i transnacionalnih korporacija, sve veće kompleksnosti globalnih vrijednosnih lanaca i ekstrateritorijalne dimenzije transnacionalnih poduzeća, te s tim povezane nesigurnosti o tome tko je odgovoran za kršenja ljudskih prava; ponovno ističe da je nužno u potpunosti provesti ekstrateritorijalne obveze država, kako je utvrđeno u Načelima iz Maastrichta, i to na temelju različitih instrumenata Vijeća Europe, posebno Europske konvencije o ljudskim pravima; općenito potiče EU da preuzme inicijativu u pogledu poboljšanja pristupa pravnoj zaštiti u ekstrateritorijalnim slučajevima, u skladu s preporukama iz mišljenja Agencije Europske unije za temeljna prava iz 2017. godine;

11. potvrđuje prioritet ljudskih prava u međunarodnom pravu, u skladu s člankom 103. Povelje Ujedinjenih naroda, te potrebu da se ono učvrsti s pomoću jasnog sustava u kojemu obveze u pogledu ljudskih prava imaju stvarni prioritet u odnosu na druge vrste suprotstavljenih obveza i u kojemu postoje odredbe o odgovarajućim mehanizmima za izvršenje prava o ljudskim pravima, kontrolu i pravnu zaštitu, zajedno s odgovarajućim kaznama i naknadama štete u slučaju kršenja; ustraje u tome da je takav pristup nužan kako bi se prevladala neravnoteža prouzročena globalizacijom i kako bi se na prvo mjesto stavili ljudska prava i planet; ističe da se koordinacijom te razmjenom informacija i dobrih praksi pozitivno doprinosi inicijativama koje poduzimaju poduzeća koja su odlučila poštovati ljudska prava i pridržavati se socijalnih i ekoloških normi;
12. ističe da, ako se društveno odgovorno poslovanje bude temeljilo na dobrovoljnoj osnovi, postoji opasnost da oni koji žele poštovati međunarodne standarde budu izloženi nepoštenom tržišnom natjecanju; naglašava da se na toj osnovi ne može zajamčiti da okvir za postupanje s dužnom pažnjom bude proveden u potpunoj sukladnosti s međunarodnim standardima i obvezama;
13. u tom kontekstu sa zadovoljstvom pozdravlja inicijativu koju je u okviru UN-a započela otvorena međuvladina radna skupina u smjeru uspostave obvezujućeg instrumenta UN-a za transnacionalne korporacije i druga poduzeća u pogledu ljudskih prava i smatra to nužnim korakom naprijed u promicanju i zaštiti ljudskih prava;
14. naglašava da bi se obvezujući ugovor trebao temeljiti na vodećim načelima UN-a i da bi trebao obuhvaćati sljedeće: definiciju obvezujućeg postupanja s dužnom pažnjom za transnacionalne korporacije i ostala poduzeća, uključujući i za njihove podružnice, priznavanje ekstrateritorijalnih obveza država u pogledu ljudskih prava, priznavanje korporativne kaznene odgovornosti, mehanizme za koordinaciju i suradnju država u istrazi, progonu i izvršenju u slučaju prekograničnih predmeta, te uspostavu međunarodnih sudskih i izvansudskih mehanizama za nadzor i izvršenje; smatra da bi se tim novim instrumentom državama članicama trebala nametnuti obveza da donesu regulatorne mjere kojima će se od poduzeća tražiti da u području ljudskih prava primjenjuju politike i postupke dužne pažnje te predlaže da se ta obveza provede na način da poduzeća mogu odgovarati ili pred nadležnim tijelima u zemlji u kojoj je nanesena šteta ili pred tijelima u zemlji u kojima poduzeće ima sjedište ili znatnu poslovnu prisutnost;
15. poziva države članice UN-a da pregovore zaštite od komercijalnih interesa i drugih interesnih skupina, u skladu s, primjerice, Svjetskom zdravstvenom organizacijom i

člankom 5. stavkom 3. Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom, što podrazumijeva i čvrsta etička pravila o sprečavanju sukoba interesa i neetičkog lobiranja, te punu transparentnost interakcije predstavnika industrije i dionika u pregovorima;

16. podsjeća da je potrebno usvojiti rodno osjetljiv pristup tijekom cijelog procesa i obratiti posebnu pozornost na ugrožene skupine poput autohtonog stanovništva i djece;
17. podsjeća na to da je Parlament izrazio svoju bezrezervnu potporu multilateralnom procesu otvorene međuvladine radne skupine UN-a u osam različitih rezolucija;
18. naglašava da je važno da EU i njegove države članice budu aktivno uključene u taj međuvladin proces stvaranjem radne skupine koja će uključivati sve relevantne odjele Komisije, ESVD-a, radne skupine Vijeća za ljudska prava (COHOM) i relevantne odbore Parlamenta, a na temelju načela usklađenosti politika radi razvoja;
19. ponovno ponavlja svoj poziv EU-u i državama članicama da se istinski i konstruktivno uključe u te pregovore i u međuvladin postupak čiji je cilj ostvarivanje mandata otvorene međuvladine radne skupine UN-a; naglašava ključnu važnost konstruktivnog doprinosa EU-a sklapanju djelotvornog obvezujućeg ugovora za učinkovito rješavanje pitanja odgovornosti poduzeća za kršenja ljudskih prava i s time povezanih izazova;
20. poziva države članice UN-a da se pobrinu za to da se pregovori koji prethode ugovoru provode na transparentan način i uz savjetovanje sa širokim rasponom nositelja prava na koje bi ugovor mogao potencijalno utjecati, među ostalim s organizacijama civilnog društva i platformama koje glas daju žrtvama; poziva EU i države članice da se pobrinu da njihova pregovaračka pozicija sadrži i stvaran rodno osviješten pristup;
21. poziva EU da osigura da svaka izmjena ili budući strateški dokument povezani sa Strateškim okvirom EU-a i Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju uključuju jasne ciljeve i mjerljive kriterije za sudjelovanje EU-a u pregovorima o ugovoru u okviru UN-a;
22. odlučuje da će nastaviti pomno pratiti proces pregovora otvorene međuvladine radne skupine UN-a;
23. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i Europskoj službi za vanjsko djelovanje.